

ตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

สรุปตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้น	ตัวชี้วัดทั้งหมด	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	หมายเหตุ
ป.๑	๓๑	๒๒	๙	
ป.๒	๓๔	๒๒	๑๒	
ป.๓	๓๙	๓๐	๙	
ป.๔	๓๘	๒๖	๑๒	
ป.๕	๓๖	๒๒	๑๔	
ป.๖	๓๙	๒๔	๑๕	
ม.๑	๔๕	๒๗	๑๘	
ม.๒	๔๕	๓๐	๑๕	
ม.๓	๕๐	๓๓	๑๗	
ม.๔ - ๖	๖๑	๔๒	๑๙	
รวม	๔๑๘	๒๗๘	๑๔๐	

ตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข		
๑	ส ๑.๑ ป.๑/๑ บอกพุทธประวัติ หรือประวัติของศาสนา ที่ตนนับถือโดยสังเขป	ส ๑.๑ ป.๑/๓ บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรม ของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
	ส ๑.๑ ป.๑/๒ ซินชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและ ข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ป.๑/๔ เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติ ที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิต ตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือ		
๒	ส ๑.๒ ป.๑/๑ บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด หรือศาสนสถานของ ศาสนาที่ตนนับถือ	ส ๑.๒ ป.๑/๓ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง
	ส ๑.๒ ป.๑/๒ แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็น ศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข		
๓	ส ๒.๑ ป.๑/๑ บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวและโรงเรียน	ส ๒.๒ ป.๑/๓ มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจและทำกิจกรรม ในครอบครัวและโรงเรียน ตามกระบวนการประชาธิปไตย
	ส ๒.๑ ป.๑/๒ ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่นและบอกผลจากการกระทำนั้น	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	ส ๒.๒ ป.๑/๑ บอกรหัสสร้าง บทบาท และหน้าที่ของสมาชิก ในครอบครัวและโรงเรียน	
	ส ๒.๒ ป.๑/๒ ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัว และโรงเรียน	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>	
๔	<p>ส ๓.๑ ป.๑/๑ ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน</p> <p>ส ๓.๒ ป.๑/๑ อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงาน อย่างสุจริต</p>	<p>ส ๓.๑ ป.๑/๒ ยกตัวอย่าง การใช้เงินในชีวิตประจำวัน ที่ไม่เกินตัวและเห็นประโยชน์ ของการออม</p> <p>ส ๓.๑ ป.๑/๓ ยกตัวอย่าง การใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวัน อย่างประหยัด</p>

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p>	
๕	<p>ส ๔.๑ ป.๑/๑ บอกรวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลา ตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>ส ๔.๑ ป.๑/๒ เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ตามวันเวลาที่เกิดขึ้น</p> <p>ส ๔.๑ ป.๑/๓ บอกรประวัติความเป็นมาของตนเองและ ครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง</p>	<p>ส ๔.๒ ป.๑/๒ บอกรเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อ ตนเองในปัจจุบัน</p>

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	ส ๔.๒ ป.๑/๑ บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของ พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย	
มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย		
๖	ส ๔.๓ ป.๑/๑ อธิบายความหมายและความสำคัญของ สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	ส ๔.๓ ป.๑/๓ ระบุสิ่งที่ตนรักและ ภาคภูมิใจในท้องถิ่น
	ส ๔.๓ ป.๑/๒ บอกสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรม ในชุมชน	

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ		
มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		
๗	ส ๕.๑ ป.๑/๑ จำแนกสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เกิดขึ้นเอง ตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	ส ๕.๒ ป.๑/๑ บอกสิ่งแวดล้อม ที่เกิดตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อ ความเป็นอยู่ของมนุษย์
	ส ๕.๑ ป.๑/๒ ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ ของสิ่งต่าง ๆ	
	ส ๕.๑ ป.๑/๓ ใช้แผนผังแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน	
มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ		
มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		
๘	ส ๕.๑ ป.๑/๔ สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ในรอบวัน	ส ๕.๒ ป.๑/๓ มีส่วนร่วมในการ ดูแลสิ่งแวดล้อมที่บ้านและห้องเรียน
	ส ๕.๒ ป.๑/๒ สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของ สิ่งแวดล้อมเพื่อการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม	

รวม ๓๑ ตัวชี้วัด ๒๒ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๙ ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข		
๑	ส ๑.๑ ป.๒/๑ บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ	ส ๑.๑ ป.๒/๔ บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรม โอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือ หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด ส ๑.๑ ป.๒/๕ ขึ้นชมการทำความดี ของตนเอง บุคคลในครอบครัวและ ในโรงเรียน ตามหลักศาสนา
	ส ๑.๑ ป.๒/๒ สรุปรูปพุทธประวัติ ตั้งแต่ประสูติจนถึง การออกผนวช หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ป.๒/๓ ขึ้นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ป.๒/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็น พื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิต ตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ป.๒/๗ บอกชื่อศาสนา ศาสดา และความสำคัญของคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น ๆ	
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ		
๒	ส ๑.๒ ป.๒/๑ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	ส ๑.๒ ป.๒/๒ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข		
๓	ส ๒.๑ ป.๒/๒ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย	ส ๒.๑ ป.๒/๑ ปฏิบัติตน ตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน ส ๒.๑ ป.๒/๓ แสดงพฤติกรรม ในการยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ และการปฏิบัติของบุคคลอื่น ที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ
	ส ๒.๑ ป.๒/๔ เคารพในสิทธิ เสรีภาพของตนเองและผู้อื่น	
	ส ๒.๒ ป.๒/๑ อธิบายความสัมพันธ์ของตนเอง และสมาชิก ในครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	
	ส ๒.๒ ป.๒/๒ ระบุผู้มีบทบาท อำนาจในการตัดสินใจ ในโรงเรียน และชุมชน	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ		
๔	ส ๓.๑ ป.๒/๒ บอกที่มาของรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว	ส ๓.๑ ป.๒/๔ สรุปผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้และการออม
	ส ๓.๑ ป.๒/๓ บันทึกรายรับ-รายจ่ายของตนเอง	
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก		
๕	ส ๓.๑ ป.๒/๑ ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	ส ๓.๒ ป.๒/๒ บอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย
	ส ๓.๒ ป.๒/๑ อธิบายการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยวิธีต่าง ๆ	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น		
๖	ส ๔.๑ ป.๒/๑ ใช้คำระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต	ส ๔.๒ ป.๒/๒ อธิบายผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน
	ส ๔.๑ ป.๒/๒ ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว หรือในชีวิตของตนเองโดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง	
	ส ๔.๒ ป.๒/๑ สืบค้นถึงการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตประจำวันของคนในชุมชนของตนจากอดีตถึงปัจจุบัน	
มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย		
๗	ส ๔.๓ ป.๒/๑ ระบุบุคคลที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่น หรือประเทศชาติ	ส ๔.๓ ป.๒/๒ ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจ และควรอนุรักษ์ไว้

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ		
๘	ส ๕.๑ ป.๒/๒ ระบุตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพ ของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนผัง แผนที่ รูปถ่าย และลูกโลก	ส ๕.๑ ป.๒/๑ ระบุสิ่งแวดล้อม ทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างบ้านกับโรงเรียน
มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ		
๙	ส ๕.๑ ป.๒/๓ สังเกตและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์	ส ๕.๒ ป.๒/๓ อธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างฤดูกาลกับ การดำเนินชีวิตของมนุษย์
มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		
๑๐	ส ๕.๒ ป.๒/๑ อธิบายความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	ส ๕.๒ ป.๒/๔ มีส่วนร่วมในการ จัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
	ส ๕.๒ ป.๒/๒ จำแนกและใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้ว ไม่หมดไป ที่ใช้แล้วหมดไป และสร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้ อย่างคุ้มค่า	
รวม ๓๔ ตัวชี้วัด ๒๒ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๒ ตัวชี้วัดปลายทาง		

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข	
๑	ส ๑.๑ ป.๓/๑ อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญ ของวัฒนธรรมไทย ส ๑.๑ ป.๓/๒ สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่การบำเพ็ญเพียร จนถึงปรินิพพาน หรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด ส ๑.๑ ป.๓/๓ ซินชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและ ข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด ส ๑.๑ ป.๓/๔ บอกความหมาย ความสำคัญของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ ส ๑.๑ ป.๓/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็น พื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิต ตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	ส ๑.๑ ป.๓/๕ แสดงความเคารพ พระรัตนตรัย และปฏิบัติตาม หลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรม ของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด
	มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ	
๒	ส ๑.๑ ป.๓/๗ บอกชื่อ ความสำคัญ และปฏิบัติตนได้ อย่างเหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคล ของศาสนาอื่นๆ ส ๑.๒ ป.๓/๑ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวก ศาสนาสถาน ศาสนวัตถุของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนดได้ถูกต้อง ส ๑.๒ ป.๓/๓ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็น ศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	ส ๑.๑ ป.๓/๒ เห็นคุณค่าและ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข</p>		
๓	ส ๒.๑ ป.๓/๒ บอกพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของตนเองและผู้อื่นที่อยู่ในกระแสวัฒนธรรมที่หลากหลาย	ส ๒.๑ ป.๓/๑ สรุปประโยชน์และปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น
	ส ๒.๑ ป.๓/๓ อธิบายความสำคัญของวันหยุดราชการที่สำคัญ	
	ส ๒.๑ ป.๓/๔ ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตน	
<p>มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>		
๔	ส ๒.๒ ป.๓/๑ ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	ส ๒.๒ ป.๓/๓ ยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียนและชุมชน ที่เป็นผลจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่ม
	ส ๒.๒ ป.๓/๒ วิเคราะห์ความแตกต่างของกระบวนการตัดสินใจในชั้นเรียน โรงเรียนและชุมชน โดยวิธีการออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>		
๕	ส ๓.๑ ป.๓/๑ จำแนกความต้องการและความจำเป็นในการใช้สินค้าและบริการในการดำรงชีวิต	ส ๓.๑ ป.๓/๒ วิเคราะห์การใช้จ่ายของตนเอง
	ส ๓.๑ ป.๓/๓ อธิบายได้ว่าทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดมีผลต่อการผลิตและบริโภคสินค้าและบริการ	
	ส ๓.๒ ป.๓/๑ บอกสินค้าและบริการที่รัฐจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน	
	ส ๓.๒ ป.๓/๒ บอกความสำคัญของภาษีและบทบาทของประชาชนในการเสียภาษี	
	ส ๓.๒ ป.๓/๓ อธิบายเหตุผลการแข่งขันทางการค้าที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p>	
๖	<p>ส ๔.๑ ป.๓/๑ เทียบศักราชที่สำคัญตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>ส ๔.๑ ป.๓/๒ แสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยระบุหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง</p> <p>ส ๔.๒ ป.๓/๑ ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน</p> <p>ส ๔.๒ ป.๓/๒ สรุปลักษณะที่สำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน</p>	<p>ส ๔.๒ ป.๓/๓ เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างทางวัฒนธรรมของชุมชนตนเองกับชุมชนอื่น ๆ</p>
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>	
๗	<p>ส ๔.๓ ป.๓/๑ ระบุพระนามและพระราชกรณียกิจ โดยสังเขปของพระมหากษัตริย์ไทยที่เป็นผู้สถาปนาอาณาจักรไทย</p> <p>ส ๔.๓ ป.๓/๒ อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในรัชกาลปัจจุบัน โดยสังเขป</p>	<p>ส ๔.๓ ป.๓/๓ เล่าวีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ</p>

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	
๘	<p>ส ๕.๑ ป.๓/๑ สืบค้นข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในโรงเรียนและชุมชน โดยใช้แผนผัง แผนที่ และรูปถ่าย เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง</p>	<p>ส ๕.๑ ป.๓/๒ วาดแผนผัง เพื่อแสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่</p>

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	ส ๕.๒ ป.๓/๑ เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน	สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน
	ส ๕.๒ ป.๓/๔ อธิบายความแตกต่างของลักษณะเมืองและชนบท	
	ส ๕.๒ ป.๓/๕ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน	
มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		
๙	ส ๕.๒ ป.๓/๒ อธิบายการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติในการสนอง ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์และการประกอบอาชีพ	ส ๕.๒ ป.๓/๖ มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน
	ส ๕.๒ ป.๓/๓ อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดมลพิษโดยมนุษย์	

รวม ๓๙ ตัวชี้วัด ๓๐ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๙ ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข		
๑	ส ๑.๑ ป.๔/๑ อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน	ส ๑.๑ ป.๔/๔ แสดงความเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรม โอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ส ๑.๑ ป.๔/๕ ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
	ส ๑.๑ ป.๔/๒ สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ป.๔/๓ เห็นคุณค่า และปฏิบัติตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ป.๔/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ป.๔/๗ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์	
	ส ๑.๑ ป.๔/๘ อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป	
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ		
๒	ส ๑.๒ ป.๔/๑ อภิปรายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	ส ๑.๒ ป.๔/๓ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง
	ส ๑.๒ ป.๔/๒ มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข		
๓	ส ๒.๑ ป.๔/๑ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน	ส ๒.๑ ป.๔/๕ เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข ในชีวิตประจำวัน
	ส ๒.๑ ป.๔/๒ ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	
	ส ๒.๑ ป.๔/๓ วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	ส ๒.๑ ป.๔/๔ อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น	
มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข		
๔	ส ๒.๒ ป.๔/๒ อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง	ส ๒.๒ ป.๔/๑ อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย ส ๒.๒ ป.๔/๓ อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ		
๕	ส ๓.๑ ป.๔/๑ ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ	ส ๓.๑ ป.๔/๓ อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง
	ส ๓.๑ ป.๔/๒ บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค	
มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก		
๖	ส ๓.๒ ป.๔/๒ อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน	ส ๓.๒ ป.๔/๑ อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p>	
๗	<p>ส ๔.๑ ป.๔/๑ นับช่วงเวลาเป็นทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ</p> <p>ส ๔.๑ ป.๔/๒ อธิบายยุคสมัยในการศึกษาประวัติของมนุษยชาติโดยสังเขป</p> <p>ส ๔.๑ ป.๔/๓ แยกแยะประเภทหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมา ของท้องถิ่น</p> <p>ส ๔.๒ ป.๔/๒ ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ</p>	<p>ส ๔.๒ ป.๔/๑ อธิบายการตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ โดยสังเขป</p>
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>	
๘	<p>ส ๔.๒ ป.๔/๒ ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ</p> <p>ส ๔.๓ ป.๔/๒ บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย</p> <p>ส ๔.๓ ป.๔/๓ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ สมัยสุโขทัยที่นำภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์</p>	<p>ส ๔.๓ ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป</p>

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปลง และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	
๙	<p>ส ๕.๑ ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพ ในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย</p> <p>ส ๕.๑ ป.๔/๒ ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญ ในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย</p> <p>ส ๕.๑ ป.๔/๓ อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลกระทบต่อ แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด</p>	<p>ส ๕.๒ ป.๔/๑ วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลกระทบต่อดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด</p>
	<p>มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	
๑๐	<p>ส ๕.๒ ป.๔/๒ อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัด และผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง</p>	<p>ส ๕.๒ ป.๔/๓ นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด</p>

รวม ๓๘ ตัวชี้วัด ๒๖ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๒ ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข		
๑	ส ๑.๑ ป.๕/๑ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาชาติไทย	ส ๑.๑ ป.๕/๕ แสดงความเคารพ พระรัตนตรัย และปฏิบัติตาม ไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
	ส ๑.๑ ป.๕/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์จนถึงพุทธกิจสำคัญ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ป.๕/๓ เห็นคุณค่า และประพฤติตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ป.๕/๔ อธิบายองค์ประกอบและความสำคัญของ พระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	
	ส ๑.๑ ป.๕/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็น พื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิต ตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ		
๒	ส ๑.๒ ป.๕/๑ จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ และปฏิบัติตนถูกต้อง	ส ๑.๒ ป.๕/๒ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และอภิปราย ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วม กิจกรรม
	ส ๑.๒ ป.๕/๓ มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข		
๓	ส ๒.๑ ป.๕/๒ เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเอง หรือผู้อื่น จากการละเมิดสิทธิเด็ก	ส ๒.๑ ป.๕/๑ ยกตัวอย่างและ ปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะ พลเมืองดี

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข		
๔	ส ๒.๑ ป.๕/๓ เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ในสังคมไทย	ส ๒.๑ ป.๕/๔ มีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญา ท้องถิ่นของชุมชน
มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข		
๕	ส ๒.๒ ป.๕/๑ อธิบายโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และความสำคัญ ของการปกครองส่วนท้องถิ่น	ส ๒.๒ ป.๕/๓ วิเคราะห์ประโยชน์ ที่ชุมชน จะได้รับจากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
	ส ๒.๒ ป.๕/๒ ระบุบทบาท หน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่ง ของผู้บริหารท้องถิ่น	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ		
๖	ส ๓.๑ ป.๕/๑ อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ	ส ๓.๑ ป.๕/๒ ประยุกต์ใช้แนวคิด ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน
	ส ๓.๑ ป.๕/๓ อธิบายหลักการสำคัญและประโยชน์ของสหกรณ์	
มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก		
๗	ส ๓.๒ ป.๕/๑ อธิบายบทบาทหน้าที่เบื้องต้นของธนาคาร	ส ๓.๒ ป.๕/๒ จำแนกผลดีและ ผลเสียของการกู้ยืม

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p>		
๘	<p>ส ๔.๑ ป.๕/๓ อธิบายความแตกต่างระหว่าง ความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น</p>	<p>* ส ๔.๑ ป.๕/๒ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล ส ๔.๑ ป.๕/๑ สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย</p>
<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>		
๙	<p>ส ๔.๒ ป.๕/๑ อธิบายอิทธิพลของอารยธรรม อินเดียและจีนที่มีต่อไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป</p> <p>ส ๔.๓ ป.๕/๒ อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองของอาณาจักรอยุธยา</p> <p>ส ๔.๓ ป.๕/๓ บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ</p> <p>ส ๔.๓ ป.๕/๔ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้</p>	<p>* ส ๔.๑ ป.๕/๒ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล ส ๔.๒ ป.๕/๒ อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบันโดยสังเขป ส ๔.๓ ป.๕/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักร อยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป</p>

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	
๑๐	<p>ส ๕.๑ ป.๕/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพ ในภูมิภาคของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย</p> <p>ส ๕.๑ ป.๕/๒ อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อ แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน</p> <p>ส ๕.๒ ป.๕/๑ วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อ ลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาค ของตน</p>	<p>ส ๕.๒ ป.๕/๒ วิเคราะห์อิทธิพล ของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิต ในภูมิภาคของตน</p>
	<p>มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	
๑๑	-	<p>ส ๕.๒ ป.๕/๓ นำเสนอตัวอย่าง ที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษา และทำลายสิ่งแวดล้อม และเสนอ แนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อม ในภูมิภาคของตน</p>

รวม ๓๖ ตัวชี้วัด ๒๒ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๔ ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข		
๑	ส ๑.๑ ป.๖/๑ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนา ที่ตนนับถือ	ส ๑.๑ ป.๖/๕ ชื่นชมการทำ ความดี ของบุคคลในประเทศตามหลัก ศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิต ส ๑.๑ ป.๖/๗ ปฏิบัติตนตาม หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด ส ๑.๑ ป.๖/๘ อธิบายหลักธรรม สำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป
	ส ๑.๑ ป.๖/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึง สังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ป.๖/๓ เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ป.๖/๔ วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ป.๖/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา และบริหารจัดการ เจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ		
๒	ส ๑.๒ ป.๖/๑ อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ในศาสนสถาน และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม	ส ๑.๑ ป.๖/๙ อธิบายลักษณะ สำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของ ศาสนาอื่น ๆ และปฏิบัติตนได้ อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี ส ๑.๒ ป.๖/๓ อธิบายประโยชน์ ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรม ในวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ ถูกต้อง
	ส ๑.๒ ป.๖/๒ มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด	
	ส ๑.๒ ป.๖/๔ แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็น ศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข</p>		
๓	ส ๒.๑ ป.๖/๒ วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตาม กาลเวลาและธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม	ส ๒.๑ ป.๖/๔ อธิบายคุณค่า ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย
	ส ๒.๑ ป.๖/๓ แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสมถูกกาลเทศะ	
<p>มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข</p> <p>มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>		
๔	ส ๒.๑ ป.๖/๑ ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ของครอบครัวและชุมชน	ส ๒.๒ ป.๖/๒ มีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริม ประชาธิปไตยในท้องถิ่นและ ประเทศ
	ส ๒.๑ ป.๖/๕ ติดตามข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ ได้เหมาะสม	
	ส ๒.๒ ป.๖/๑ เปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล	
	ส ๒.๒ ป.๖/๓ อภิปรายบทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิ ออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p>		
๕	ส ๓.๑ ป.๖/๑ อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ	ส ๓.๑ ป.๖/๓ บอกวิธีและประโยชน์ ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน
	ส ๓.๑ ป.๖/๒ อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	
<p>มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>		
๖	ส ๓.๒ ป.๖/๒ ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายใน ท้องถิ่น	ส ๓.๒ ป.๖/๑ อธิบายความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p>	
๗	<p>ส ๔.๑ ป.๖/๑ อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ</p> <p>ส ๔.๒ ป.๖/๒ บอกความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียน โดยสังเขป</p>	<p>* ส ๔.๑ ป.๖/๒ นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต</p> <p>ส ๔.๒ ป.๖/๑ อธิบายสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน</p>
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>	
๘	<p>ส ๔.๑ ป.๖/๑ อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ</p> <p>ส ๔.๓ ป.๖/๓ ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ สมัยรัตนโกสินทร์</p> <p>ส ๔.๓ ป.๖/๔ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ ที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้</p>	<p>* ส ๔.๑ ป.๖/๒ นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต</p> <p>ส ๔.๓ ป.๖/๑ อธิบายพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป</p> <p>ส ๔.๓ ป.๖/๒ อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์</p>

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	
๙	<p>ส ๕.๑ ป.๖/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพ ของประเทศไทย ด้วยแผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจาก ดาวเทียม</p> <p>ส ๕.๑ ป.๖/๒ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพ กับภัยพิบัติในประเทศไทย เพื่อเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ</p>	ส ๕.๒ ป.๖/๑ วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ กับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสังคมในประเทศไทย
	<p>มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	
๑๐	ส ๕.๒ ป.๖/๒ วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของ ประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจาก การเปลี่ยนแปลง	ส ๕.๒ ป.๖/๓ นำเสนอตัวอย่าง ที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษา และทำลายทรัพยากร และ สิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทาง ในการจัดการที่ยั่งยืนในประเทศไทย

รวม ๓๙ ตัวชี้วัด ๒๔ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๕ ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข		
๑	ส ๑.๑ ม.๑/๑ อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศไทย	ส ๑.๑ ม.๑/๕ อธิบายพุทธคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบปริยัติ ๔ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว ส ๑.๑ ม.๑/๘ วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข ส ๑.๑ ม.๑/๑๐ ปฏิบัติตนต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
	ส ๑.๑ ม.๑/๒ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย รวมทั้งการพัฒนาตนและครอบครัว	
	ส ๑.๑ ม.๑/๓ วิเคราะห์พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงบำเพ็ญทุกรกิริยาหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ม.๑/๔ วิเคราะห์และประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ม.๑/๖ เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้ และการดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือวิธีคิดแบบคุณค่าแท้ – คุณค่าเทียม และวิธีคิดแบบคุณ – โทษ และทางออกหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	
	ส ๑.๑ ม.๑/๗ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ม.๑/๘ วิเคราะห์เหตุผล ความจำเป็นที่ทุกคนต้องศึกษาเรียนรู้ศาสนาอื่น ๆ	
	ส ๑.๑ ม.๑/๑๑ วิเคราะห์การกระทำของบุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์ และนำเสนอแนวทางการปฏิบัติของตนเอง	
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ		
๒	ส ๑.๒ ม.๑/๑ บำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	ส ๑.๒ ม.๑/๓ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ส ๑.๒ ม.๑/๔ จัดพิธีกรรม และปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง
	ส ๑.๒ ม.๑/๒ อธิบายจริยวัตรของสาวกเพื่อเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ	
	ส ๑.๒ ม.๑/๕ อธิบายประวัติ ความสำคัญ และปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข</p>		
๓	ส ๒.๑ ม.๑/๑ ปฏิบัติตามกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิ ของบุคคล	<p>ส ๒.๑ ม.๑/๓ อภิปรายเกี่ยวกับ คุณค่าทางวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัย ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีหรือ อาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดต่อกัน</p> <p>ส ๒.๑ ม.๑/๔ แสดงออกถึง การเคารพในสิทธิเสรีภาพของ ตนเองและผู้อื่น</p>
	ส ๒.๑ ม.๑/๒ ระบุความสามารถของตนเองในการทำประโยชน์ ต่อสังคมและประเทศชาติ	
<p>มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>		
๔	ส ๒.๒ ม.๑/๑ อธิบายหลักการ เจตนารมณ์ โครงสร้าง และ สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน โดยสังเขป	<p>ส ๒.๒ ม.๑/๓ ปฏิบัติตนตาม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง</p>
	ส ๒.๒ ม.๑/๒ วิเคราะห์บทบาทการถ่วงดุลของอำนาจอติปไตย ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>		
๕	ส ๓.๑ ม.๑/๑ อธิบายความหมายและความสำคัญ ของเศรษฐศาสตร์	<p>ส ๓.๑ ม.๑/๒ วิเคราะห์ค่านิยม และพฤติกรรมบริโภคของ คนในสังคมซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจ ของชุมชนและประเทศ</p>
	ส ๓.๒ ม.๑/๓ ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์ และอุปทาน	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>	
๖	ส ๓.๒ ม.๑/๒ ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ	ส ๓.๑ ม.๑/๓ อธิบายความเป็นมา หลักการและความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย
	<p>มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>	
๗	-	ส ๓.๒ ม.๑/๑ วิเคราะห์บทบาทหน้าที่และความแตกต่างของสถาบันการเงินแต่ละประเภทและธนาคารกลาง
	<p>มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>	
๘	-	ส ๓.๒ ม.๑/๔ อภิปรายผลของการมีกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p>	
๙	ส ๔.๑ ม.๑/๑ วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์	* ส ๔.๑ ม.๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ส ๔.๒ ม.๑/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
	ส ๔.๑ ม.๑/๒ เทียบศักราชตามระบบต่าง ๆ ที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์	
	ส ๔.๒ ม.๑/๒ ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>	
๑๐	<p>ส ๔.๑ ม.๑/๑ วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์</p> <p>ส ๔.๑ ม.๑/๒ เทียบศักราชตามระบบต่าง ๆ ที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์</p>	<p>* ส ๔.๑ ม.๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์</p> <p>ส ๔.๓ ม.๑/๑ อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป</p>
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>	
๑๑	<p>ส ๔.๑ ม.๑/๑ วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์</p> <p>ส ๔.๑ ม.๑/๒ เทียบศักราชตามระบบต่าง ๆ ที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์</p> <p>ส ๔.๓ ม.๑/๓ วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน</p>	<p>* ส ๔.๑ ม.๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์</p> <p>ส ๔.๓ ม.๑/๒ วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ</p>

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	
๑๒	<p>ส ๕.๑ ม.๑/๑ วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล</p> <p>ส ๕.๑ ม.๑/๒ อธิบายพิกัดภูมิศาสตร์ (ละติจูด และ ลองจิจูด) เส้นแบ่งเวลา และเปรียบเทียบวัน เวลาของโลก</p> <p>ส ๕.๑ ม.๑/๓ วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติ และผลกระทบในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย</p> <p>ส ๕.๒ ม.๑/๑ สสำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย</p>	<p>ส ๕.๒ ม.๑/๒ วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย</p>
	<p>มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	
๑๓	<p>ส ๕.๒ ม.๑/๓ สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย</p>	<p>ส ๕.๒ ม.๑/๔ วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนียที่ยั่งยืน</p>

รวม ๔๕ ตัวชี้วัด ๒๗ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๘ ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p>		
๑	<p>ส ๑.๑ ม.๒/๑ อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>ส ๑.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>ส ๑.๑ ม.๒/๓ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรมเอกลักษณ์ของชาติและมรดกของชาติ</p> <p>ส ๑.๑ ม.๒/๔ อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือกับการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม</p> <p>ส ๑.๑ ม.๒/๕ วิเคราะห์พุทธประวัติ หรือประวัติศาสดาของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส ๑.๑ ม.๒/๖ วิเคราะห์และประพาดิตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด</p> <p>ส ๑.๑ ม.๒/๗ อธิบายโครงสร้างและสาระโดยสังเขปของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส ๑.๑ ม.๒/๘ เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือ วิธีคิดแบบอุบายปลูกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส ๑.๑ ม.๒/๑๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ</p>	<p>ส ๑.๑ ม.๒/๘ อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนา แก้ปัญหาของชุมชนและสังคม</p> <p>ส ๑.๑ ม.๒/๑๑ วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการดำรงตนอย่างเหมาะสมในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p>

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ		
๒	ส ๑.๒ ม.๒/๒ มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	ส ๑.๒ ม.๒/๑ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ส ๑.๒ ม.๒/๕ อธิบายความแตกต่างของศาสนพิธี พิธีกรรม ตามแนวปฏิบัติของศาสนาอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การยอมรับและความเข้าใจซึ่งกันและกัน
	ส ๑.๒ ม.๒/๓ วิเคราะห์คุณค่าของศาสนพิธี และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	
	ส ๑.๒ ม.๒/๔ อธิบายคำสอนที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางศาสนา และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข		
๓	ส ๒.๑ ม.๒/๒ เห็นคุณค่าในการปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	ส ๒.๑ ม.๒/๑ อธิบายและปฏิบัติตนตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศ ส ๒.๑ ม.๒/๔ อธิบายความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ส ๒.๒ ม.๒/๒ วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การปกครองที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยสมัยปัจจุบัน
	ส ๒.๑ ม.๒/๓ วิเคราะห์บทบาท ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม	
	ส ๒.๒ ม.๒/๑ อธิบายกระบวนการในการตรากฎหมาย	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>	
๔	<p>ส ๓.๑ ม.๒/๑ วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนและการออม</p> <p>ส ๓.๒ ม.๒/๒ อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตสินค้าและบริการ</p> <p>ส ๓.๒ ม.๒/๔ อภิปรายแนวทางการคุ้มครองสิทธิของตนเอง ในฐานะผู้บริโภค</p> <p>ส ๓.๒ ม.๒/๑ อภิปรายระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ</p>	ส ๓.๑ ม.๒/๓ เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่น ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
	<p>มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>	
๕	<p>ส ๓.๒ ม.๒/๒ ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย</p> <p>ส ๓.๒ ม.๒/๓ วิเคราะห์การกระจายของทรัพยากรในโลก ที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ</p>	ส ๓.๒ ม.๒/๔ วิเคราะห์การแข่งขันทางการค้า ในประเทศและต่างประเทศที่ส่งผลต่อคุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิตและราคาสินค้า

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p>	
๖	<p>ส ๔.๑ ม.๒/๑ ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ</p> <p>ส ๔.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์</p> <p>ส ๔.๒ ม.๒/๒ ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณ ในภูมิภาคเอเชีย</p>	<p>* ส ๔.๑ ม.๒/๓ เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ</p> <p>ส ๔.๒ ม.๒/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย</p>

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>	
๗	<p>ส ๔.๑ ม.๒/๑ ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ</p> <p>ส ๔.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์</p> <p>ส ๔.๓ ม.๒/๓ ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา</p>	<p>* ส ๔.๑ ม.๒/๓ เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ</p> <p>ส ๔.๓ ม.๒/๑ วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ</p> <p>ส ๔.๓ ม.๒/๒ วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา</p>

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปลง และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	
๘	<p>ส ๕.๑ ม.๒/๑ วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล</p> <p>ส ๕.๑ ม.๒/๒ อธิบายมาตราส่วน ทิศ และสัญลักษณ์</p> <p>ส ๕.๑ ม.๒/๓ วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา</p> <p>ส ๕.๒ ม.๒/๑ สืบค้นและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา</p>	<p>ส ๕.๒ ม.๒/๒ วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา</p>

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๕.๒	เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	
๙	ส ๕.๒ ม.๒/๓ สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	ส ๕.๒ ม.๒/๔ วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาที่ยั่งยืน

รวม ๔๕ ตัวชี้วัด ๓๐ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๕ ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p>		
๑	ส ๑.๑ ม.๓/๑ อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก	<p>ส ๑.๑ ม.๓/๓ อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน</p> <p>ส ๑.๑ ม.๓/๗ เห็นคุณค่า และวิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในการพัฒนาตนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการทำงานและการมีครอบครัว</p> <p>ส ๑.๑ ม.๓/๑๐ วิเคราะห์ความแตกต่างและยอมรับวิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนในศาสนาอื่น ๆ</p>
	ส ๑.๑ ม.๓/๒ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และความสงบสุขแก่โลก	
	ส ๑.๑ ม.๓/๔ วิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ม.๓/๕ วิเคราะห์และประพาดิตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ม.๓/๖ อธิบายสังฆคุณ และข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส ๑.๑ ม.๓/๘ เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือ วิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	
	ส ๑.๑ ม.๓/๙ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	
<p>มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ</p>		
๒	ส ๑.๒ ม.๓/๑ วิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสาวกและปฏิบัติตนต่อสาวกตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	<p>ส ๑.๒ ม.๓/๓ ปฏิบัติหน้าที่ของศาสนิกชนที่ดี</p> <p>ส ๑.๒ ม.๓/๗ นำเสนอแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ</p>
	ส ๑.๒ ม.๓/๒ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาตามที่กำหนด	
	ส ๑.๒ ม.๓/๔ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง	
	ส ๑.๒ ม.๓/๕ อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	
	ส ๑.๒ ม.๓/๖ แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชน ของศาสนาที่ตนนับถือ	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข</p>		
๓	ส ๒.๑ ม.๓/๑ อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิด ระหว่างคดีอาญา และคดีแพ่ง	ส ๑.๑ ม.๓/๕ เสนอแนวคิด ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ในประเทศและสังคมโลก
	ส ๒.๑ ม.๓/๒ มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่น ตามหลักสิทธิมนุษยชน	
	ส ๒.๑ ม.๓/๓ อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรม สากลที่เหมาะสม	
	ส ๒.๑ ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง ในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง	
<p>มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>		
๔	ส ๒.๒ ม.๓/๒ วิเคราะห์ เปรียบเทียบระบอบการปกครอง ของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย	ส ๒.๒ ม.๓/๑ อธิบายระบอบ การปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ ในยุคปัจจุบัน
	ส ๒.๒ ม.๓/๓ วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ	
		ส ๒.๒ ม.๓/๔ วิเคราะห์ประเด็น ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ประชาธิปไตยของประเทศไทย และเสนอแนวทางแก้ไข

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>		
๕	ส ๓.๑ ม.๓/๑ อธิบายกลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ	ส ๓.๒ ม.๓/๒ แสดงความคิดเห็น ต่อนโยบายและกิจกรรม ทางเศรษฐกิจของรัฐบาลที่มีต่อ บุคคล กลุ่มคน และประชาชาติ
	ส ๓.๑ ม.๓/๑ อธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ	
	ส ๓.๒ ม.๓/๔ อภิปรายผลกระทบที่เกิดจากภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด	
	ส ๓.๒ ม.๓/๕ วิเคราะห์ผลเสียจากการว่างงาน และแนวทาง แก้ปัญหา	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ		
๖	ส ๓.๑ ม.๓/๓ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์	ส ๓.๑ ม.๓/๒ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก		
๗	ส ๓.๒ ม.๓/๖ วิเคราะห์สาเหตุ และวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ	ส ๓.๒ ม.๓/๓ อภิปรายบทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น		
๘	ส ๔.๑ ม.๓/๑ วิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์	* ส ๔.๑ ม.๓/๒ ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่ตนสนใจ ส ๔.๒ ม.๓/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของภูมิภาคต่าง ๆ ในโลกโดยสังเขป ส ๔.๒ ม.๓/๒ วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ตลอดจนความพยายามในการขจัดปัญหาความขัดแย้ง

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>	
๙	<p>ส ๔.๑ ม.๓/๑ วิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์</p> <p>ส ๔.๓ ม.๓/๒ วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์</p> <p>ส ๔.๓ ม.๓/๓ วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย</p> <p>ส ๔.๓ ม.๓/๔ วิเคราะห์บทบาทของไทยในสมัยประชาธิปไตย</p>	<p>*ส ๔.๑ ม.๓/๒ ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่น่าสนใจ</p> <p>ส ๔.๓ ม.๓/๑ วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่าง ๆ</p>

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	
๑๐	<p>ส ๕.๑ ม.๓/๑ วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ โดยเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล</p> <p>ส ๕.๑ ม.๓/๒ วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้</p> <p>ส ๕.๒ ม.๓/๑ สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้</p>	<p>ส ๕.๒ ม.๓/๒ วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้</p>

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	
๑๑	ส ๕.๒ ม.๓/๓ สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	ส ๕.๒ ม.๓/๔ วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ที่ยั่งยืน
	ส ๕.๒ ม.๓/๕ ระบุความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	

รวม ๕๐ ตัวชี้วัด ๓๓ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๗ ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p>	
๑	<p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์สังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า หรือสังคมสมัยของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๒ วิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือวิเคราะห์ประวัติศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์พุทธประวัติด้านการบริหาร และการธำรงรักษาศาสนา หรือวิเคราะห์ประวัติศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๔ วิเคราะห์ข้อปฏิบัติทางสายกลาง ในพระพุทธศาสนาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๕ วิเคราะห์การพัฒนาศรัทธาและปัญญา ที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๖ วิเคราะห์ลักษณะประชาธิปไตย ในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิด ของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๗ วิเคราะห์หลักการของพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์ หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๘ วิเคราะห์การฝึกฝนและพัฒนาตนเอง การพึ่งตนเอง และการมุ่งอิสรภาพในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๙ วิเคราะห์พระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสตร์แห่งการศึกษา ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยกับวิธีการแก้ปัญหาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๑๐ วิเคราะห์พระพุทธศาสนาในการฝึกตนไม่ให้ประมาท มุ่งประโยชน์และสันติภาพบุคคล สังคม และโลก หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p>	<p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๑๓ วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๑๖ เชื่อมันต่อผลของการทำความดี ความชั่ว สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่ต้องเผชิญและตัดสินใจเลือกดำเนินการ หรือปฏิบัติตนได้อย่างมีเหตุผลถูกต้องตามหลักธรรม จริยธรรม และกำหนดเป้าหมาย บทบาทการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และอยู่ร่วมกันเป็นชาติอย่างสมานฉันท์</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๒๑ วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของศาสนาอื่น ๆ และ ชักชวน ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคลอื่น เห็นความสำคัญของการทำความดีต่อกัน</p>

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๑๑ วิเคราะห์พระพุทธรูปศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๑๒ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธรูปศาสนา เกี่ยวกับการศึกษาที่สมบูรณ์ การเมืองและสันติภาพ หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๑๔ วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่าง การดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๑๕ วิเคราะห์คุณค่าและความสำคัญของการสังคายนา พระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ และการเผยแพร่</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๑๗ อธิบายประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๑๘ ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของค่านิยม จริยธรรมที่เป็นตัวกำหนดความเชื่อและพฤติกรรมที่แตกต่างกันของศาสนิกชนศาสนาต่าง ๆ เพื่อขจัดความขัดแย้งและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๑๙ เห็นคุณค่า เชื่อมมั่น และมุ่งมั่นพัฒนาชีวิต ด้วยการพัฒนาจิตและพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๒๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจัดการ และเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส ๑.๑ ม.๔-๖/๒๒ เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมความร่วมมือของทุกศาสนาในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม</p>	
<p>มาตรฐาน ส ๑.๒</p>	<p>เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ</p>	
<p>๒</p>	<p>ส ๑.๒ ม.๔-๖/๑ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อสาวกสมาชิกในครอบครัวและคนรอบข้าง</p> <p>ส ๑.๒ ม.๔-๖/๒ ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ</p>	<p>ส ๑.๒ ม.๔-๖/๕ สัมมนาและเสนอแนะแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ อันส่งผลถึงการพัฒนาดนพัฒนาชาติ และโลก</p>

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>ส ๑.๒ ม.๔-๖/๓ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส ๑.๒ ม.๔-๖/๔ วิเคราะห์หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญ ของศาสนาที่ตนนับถือ และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง</p>	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข</p>		
๓	<p>ส ๒.๑ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก</p> <p>ส ๒.๑ ม.๔-๖/๒ วิเคราะห์ความสำคัญของโครงสร้างทางสังคม การขัดเกลาทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม</p> <p>ส ๒.๑ ม.๔-๖/๔ ประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และเสนอแนวทางพัฒนา</p>	<p>ส ๒.๑ ม.๔-๖/๓ ปฏิบัติตนและมีส่วนสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก</p> <p>ส ๒.๑ ม.๔-๖/๕ วิเคราะห์ความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากล</p>
<p>มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>		
๔	<p>ส ๒.๒ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์ปัญหาการเมืองที่สำคัญในประเทศ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไข</p> <p>ส ๒.๒ ม.๔-๖/๒ เสนอแนวทางทางการเมืองการปกครองที่นำไปสู่ความเข้าใจ และการประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างประเทศ</p>	<p>ส ๒.๒ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์ความสำคัญ และความจำเป็นที่ต้องดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p> <p>ส ๒.๒ ม.๔-๖/๔ เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ</p>

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส ๓.๑	เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ	
๕	-	ส ๓.๑ ม.๔-๖/๑ อภิปรายการกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ
มาตรฐาน ส ๓.๑	เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ	
๖	ส ๓.๑ ม.๔-๖/๒ ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศ ส ๓.๑ ม.๔-๖/๓ ตระหนักถึงความสำคัญของระบบสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนและประเทศ	ส ๓.๑ ม.๔-๖/๔ วิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชนและเสนอแนวทางแก้ไข
มาตรฐาน ส ๓.๒	เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก	
๗	-	ส ๓.๒ ม.๔-๖/๑ อธิบายบทบาทของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
มาตรฐาน ส ๓.๒	เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก	
๘	ส ๓.๒ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์ผลดี ผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ	ส ๓.๒ ม.๔-๖/๒ วิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p>	
๙	<p>ส ๔.๑ ม.๔-๖/๑ ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ</p> <p>ส ๔.๒ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโบราณและการติดต่อระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตก ที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของโลก</p> <p>ส ๔.๒ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์ผลกระทบของการขยายอิทธิพลของประเทศในยุโรปไปยังทวีปอเมริกา แอฟริกาและเอเชีย</p>	<p>* ส ๔.๑ ม.๔-๖/๒ สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ</p> <p>ส ๔.๒ ม.๔-๖/๒ วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองเข้าสู่โลกสมัยปัจจุบัน</p> <p>ส ๔.๒ ม.๔-๖/๔ วิเคราะห์สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๑</p>
	<p>มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>	
๑๐	<p>ส ๔.๑ ม.๔-๖/๑ ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ</p> <p>ส ๔.๓ ม.๔-๖/๒ วิเคราะห์ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อชาติไทย</p> <p>ส ๔.๓ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในยุคปัจจุบัน</p> <p>ส ๔.๓ ม.๔-๖/๔ วิเคราะห์ผลงานของบุคคลสำคัญทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่มีส่วนสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและประวัติศาสตร์ไทย</p>	<p>* ส ๔.๑ ม.๔-๖/๒ สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ</p> <p>ส ๔.๓ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย</p> <p>ส ๔.๓ ม.๔-๖/๕ วางแผนกำหนดแนวทางและการมีส่วนร่วมการอนุรักษ์ ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย</p>

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	
๑๑	<p>ส ๕.๑ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ ในประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ซึ่งได้รับอิทธิพล จากปัจจัยทางภูมิศาสตร์</p> <p>ม.๔-๖/๒ วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพซึ่งทำให้เกิดปัญหา และภัยพิบัติทางธรรมชาติในประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก</p> <p>ม.๔-๖/๓ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ และนำภูมิสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>ส ๕.๒ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับ กิจกรรมของมนุษย์ในการสร้างสรรค์ วิธีการดำเนินชีวิตของท้องถิ่น ทั้งในประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก และเห็นความสำคัญของ สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต ของมนุษย์</p>
	<p>มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	
๑๒	<p>ส ๕.๑ ม.๔-๖/๓ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการ ทางภูมิศาสตร์ และนำภูมิสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>ส ๕.๒ ม.๔-๖/๔ วิเคราะห์แนวทาง และมีส่วนร่วมในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>
<p>รวม ๖๑ ตัวชี้วัด ๔๒ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๙ ตัวชี้วัดปลายทาง</p>		